

Aan: Vaste commissie financiën,
Tweede kamer
Betreft: Aanschafkosten van eHerkenning

Stichting Privacy By Design
privacybydesign.foundation
irma.app

Nijmegen, 3 maart 2020

Geachte leden van de commissie financiën,

De afgelopen maanden is maatschappelijke onrust ontstaan over de hoge aanschafkosten van eHerkenning, het inlogmiddel voor bedrijven bij de overheid. Bij deze wil ik u graag wijzen op de mogelijkheid om de inlogkosten voor vertegenwoordigers van bedrijven tot nul te reduceren. Dat kan door een voornemen van staatssecretaris Vijlbrief en minister Knops, gedaan in hun brief van 3 maart 2020 (kenmerk 2020-0000046235), te combineren met de bestaande en operationele identiteits-infrastructuur van het inlogmiddel IRMA. Hieronder ga ik nader in op de relevante achtergrond en details. Ik breng deze mogelijkheid tot kostenreductie onder uw aandacht vanuit mijn rol als voorzitter van de stichting Privacy by Design, die IRMA op non-profit basis met open source software beschikbaar stelt.

Achtergrond over eHerkenning

De overheid heeft er destijds bewust voor gekozen om inlogmiddelen voor bedrijven (bij de overheid) aan de markt over te laten. Dit zou, zo werd toen gedacht, tot meer innovatie, lagere kosten, meer concurrentie en snellere procedures leiden. Nu moeten we constateren dat dit niet zo gerealiseerd is: eHerkenning is duur, gebruikt oude technologie (wachtwoord + SMS), aanmelding is een moeizaam proces, en concurrentie is er niet echt. Begrijpelijkerwijs is hierover maatschappelijke onrust ontstaan.

Achtergrond over IRMA

IRMA is een modern app-gebaseerd inlogmiddel dat gebruik maakt van persoonlijke attributen, zoals naam, geboortedatum, e-mail adres, woonplaats, 06-nummer, BSN-nummer, AGB-code, IBAN-nummer, etc. IRMA gebruikers kunnen zulke attributen uit betrouwbare bronnen in de IRMA app op hun telefoon verzamelen. Vervolgens kunnen deze attributen selectief, zover noodzakelijk, getoond worden om in te loggen, zowel in de publieke als in de private sector. Wanneer met name de vertegenwoordigingsbevoegdheid als attribuut in de IRMA app geladen kan worden, vanuit het handelsregister, kunnen betreffende vertegenwoordigers met IRMA digitale transacties verrichten, zoals inloggen en ook digitaal ondertekenen.

IRMA werkt transparant, met gratis beschikbare open source software en is niet gebaseerd op een commercieel verdienmodel. Er zijn geen kosten voor gebruikers van de IRMA app, en ook niet voor webpagina's die inloggen met IRMA bieden. Alleen partijen die attributen in de IRMA app willen kunnen plaatsen moeten hiervoor (een bescheiden bedrag) betalen — en moeten ook aan bepaalde betrouwbaarheidseisen voldoen.

IRMA heeft sinds anderhalf jaar een koppeling met de Basisregistratie personen (BPR), die vanuit gemeenten verzorgd wordt. Hiermee kunnen alle ingezetenen persoonsgegevens in hun IRMA app laden (waaronder bijv. het BSN). Een koppeling van IRMA met het handelsregister is een logische volgende stap. IRMA is duidelijk in opkomst, vooral bij gemeenten, in de zorg, en bij verzekeraars.

IRMA is de afgelopen weken uitgebreid aan bod gekomen in de Tweede Kamer bij het debat over de wet Digitale Overheid. Daarbij hebben verschillende kamerleden het open-source en non-profit karakter van IRMA als voorbeeld aan de minister van Binnenlandse Zaken voorgehouden. Ook is de motie¹ van het lid Özütok (34 972, nr. 30) aangenomen die de minister nadrukkelijk vraagt de positieve ervaringen van gemeenten met decentrale authenticatiediensten (d.w.z. met IRMA) mee te wegen.

Het voorstel Vijlbrief-Knops

In de eerder genoemde brief (kenmerk 2020-0000046235) stellen de bewindslieden Vijlbrief en Knops voor dat de overheid bijspringt om het eHerkenningstelsel overeind te houden door de taak van het aanmelden van klanten

¹Zie <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z02097&did=2020D04393>.

(*enrolment*) binnen eHerkenning van private partijen over te nemen. Ik citeer:

Als deze bewijsstukken digitaal kunnen worden aangeleverd en gecontroleerd, dan kunnen deze stappen worden geautomatiseerd. Een eHerkenningmiddel kan dan sneller, betrouwbaarder en goedkoper worden geleverd. De overheid is verantwoordelijk voor het verstrekken van deze gezaghebbende bewijsstukken. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en ik willen deze digitaliseringslag zo snel mogelijk realiseren. Wij bereiden daarom een oplossing voor die het voor klanten mogelijk maakt om de gegevens uit het identiteitsbewijs digitaal aan een leverancier ter beschikking te stellen.

De brief benadrukt dat *enrolment* voor eHerkenning hiermee eenvoudiger wordt maar doet geen uitspraak over daadwerkelijke reductie van de hoge kosten die leveranciers van eHerkenning aan hun klanten rekenen, indien de overheid op deze wijze bijspringt en cruciale taken overneemt van deze private leveranciers.

Een gratis alternatief met IRMA

Het ministerie van BZK doet op dit moment, samen met de gemeenten Amsterdam, Haarlem, Leiden en Almere, een *enrolment* proef met IRMA, waarbij persoonsgegevens vanuit de BRP in de IRMA geladen worden na betrouwbare digitale vaststelling van de identiteit van de betrokkene door BZK (op basis van een identiteitsdocument). Het is deze zelfde techniek die de twee bewindslieden hierboven voorstellen om te gebruiken om eHerkenning uit de brand te helpen. Hiervoor moeten bestaande processen bij leveranciers van eHerkenning aangepast worden. Het vergt echter slechts een minimale aanpassing van de bestaande proef van BZK met IRMA om daarbinnen gegevens niet alleen vanuit de BRP, maar ook vanuit het handelsregister, in IRMA te laden.

De suggestie van deze brief is om deze lopende BZK-proef met IRMA uit te breiden met zulke uitgifte vanuit het handelsregister en om bij succes deze uitgifte structureel te maken.

Vervolgens kan iedere geregistreerde in het handelsregister zonder kosten de relevante attributen voor vertegenwoordiging op relatief eenvoudige wijze

in de eigen IRMA app laden. Hiermee kan vervolgens worden ingelogd, als vertegenwoordiger van een bedrijf, niet alleen bij de overheid, maar ook bij andere bedrijven (voor *business to business*). Om dit inloggen met IRMA te realiseren is gratis open source beschikbaar, die al bij allerlei partijen in gebruik is.

Deze route via IRMA is snel en zonder kosten voor betrokkenen te realiseren. Ik geef u deze oplossing graag ter overweging in uw beraadslagingen.

Prof. B. Jacobs,
Voorzitter stichting Privacy by Design.

Email: voorzitter@privacybydesign.foundation